

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΠΟΤΔΗ.

Τ Μ Η Μ Α Β΄.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α΄.

Περὶ Ἀρχῆς, καὶ Προόδου τοῦ ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου.

Η ἀρχαιότης τοῦ Ἐμπορίου ἠμπορεῖ δικαίως νὰ χρονολογηθῆ μετὰ αὐτὴν τὴν κοσμογονίαν, καὶ ἡ αὐξήσις αὐτοῦ μετὰ τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν ἀνθρώπων· διότι ἀφ' ἧς μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι σύγχυσιν διεσπάρησαν οἱ ἀνθρώποι, ἄλλοι πρὸς τὴν κατεψυγμένην, ἄλλοι πρὸς τὴν διακεκαυμένην, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην, ἠθέλον διαμεῖναι εἰς αἰῶνας ἀσχετοὶ καὶ ἀκοινῶνητοὶ πρὸς ἀλλήλους, ἀν δὲν συνεδέοντο μετὰ τὸν μόνον σύνδεσμον τοῦ Ἐμπορίου, τὸ ὅποῖον ἠύξανεν, ὅσον ἡ πλανωμένη ἀνθρωπότης ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τὴν κοινὴν πατρίδα τῆς Βαβυλωνίας Γῆς, καὶ ἀνεγνώριζε νέα πράγματα, τὰ ὅποια ἠλάσσεν, ἤτοι ἐμπορεύετο μετὰ ὅσα ἀφηνεν εἰς τοὺς τύπους, ἀφ' ὧν ἀπεδήμει.

Ἡ καλλιέργεια τῆς εὐκράτου γῆς, τὰ ἀρώματα τῶν θερμῶν τόπων, τὰ ἀπαλά, καὶ θερμοφόρα δέρματα τῶν τρεφομένων ζώων εἰς τὰς ψυχροτέρους, καὶ τὰ ποικίλα προϊόντα τῶν διαφόρων γαιῶν, καὶ θαλασσῶν, ἔδιδον ὕλην εἰς αὐξήσιν τοῦ Ἐμπορίου, καὶ

ἔφε-

έφεξῆς μετὰ τὰς ἀναγκαίας τέχνας ἐμφιλοχωρήσα-
σα εἰς τὰ δυνατώτερα, ἢ πλουσιώτερα Ἔθνη, ἢ
πολυτέλεια ἀποκατέστησε πάνδημον τὸ Ἐμπόριον.

Ἡ μελέτη τῆς Ἱστορίας τῶν Ἐθνῶν μᾶς πληρο-
φορεῖ ὅτι ἢ τὰ πολεμικώτερα Ἔθνη συνηύξησαν μὲ
τὰς ἀποκτήσεις τῶν τὸ Ἐμπόριον· διότι μετὰ τὴν
νίκην αὐξάνει ὁ πλοῦτος τοῦ νικητοῦ, γεννᾶται ἡ
τρυφή, καὶ γίνεται ἀναγκαῖον τὸ Ἐμπόριον διὰ νὰ
εὐχαριστήσῃ τὰς ὀρέξεις, καὶ ὀρμὰς ταύτης τῆς νέας
δεσποίνης τῶν καταπορθητῶν· καὶ ἂν οὗτοι δὲν ἤθε-
λον μεταχαλκεύσῃ τὴν σπάθηντων εἰς δρέπανον, κα-
τὰ τὴν γραφικὴν ἔκφρασιν, καὶ δὲν ἤθελον καλλιερ-
γήσῃ τὴν γῆν, καὶ τὰς τέχνας, δηλαδὴ τὸ Ἐμπό-
ριον, ἤθελον συναπολεσθῆ μὲ τοὺς νικημένους εἰς αὐ-
τὸν τὸν καιρὸν τῆς ἡσυχίας, καὶ εἰρήνης· καὶ εἰς
ἀπόδειξιν τούτων τῶν τριῶν ἀληθειῶν· α'. τῆς ἀρ-
χαιότητος τῆ Ἐμπορίας· β'. τῆς συναυξήσεως αὐτῆ μὲ
τὴν αἵξησιν τῶν Ἐθνῶν· γ'. ὅτι ὅσα Ἔθνη ἐφύλα-
ξαν, καὶ φυλάττουσιν τὴν δόξαν των, καὶ ζῶσιν ἐξευ-
γενισμένα, καὶ μὲ ἀνεστίν εἰς καιρὸν εἰρήνης, καὶ εἶ-
ναι ἐπίφοβα εἰς τοὺς ἐχθρούς εἰς καιρὸν πολέμου,
περιποιῶνται τὸ Ἐμπόριον, θέλω διέλθῃ συνοπτικῶς,
τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Ἐμπορίου ἀπὸ
τὴν παλαιοτάτην ἀρχαιότητα, ἕως τῆς εὐρέσεως τῆς
Ἀμερικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπεριορίζεται ἡ ἐποχὴ τῆ
παλαιοῦ Ἐμπορίου, καὶ ἀρχεται ἡ τοῦ νέου, τὴν ὁ-
ποίαν θέλω ἐγκαταγράψῃ κατὰ πλάτος εἰς τὰ
Ἄρθρα ἐκάστης Ἐπικρατείας, καὶ ἐπισήμῃ Πόλεως,
διὰ νὰ ἀποφύγω ὅσον τὸ δυνατόν τὴν πολυλογίαν·
ἀλλὰ καὶ συνοπτικώτερον ἐνταῦθα διὰ προγυμνα-
στικὴν μελέτην.

Εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπου ἔλαβον καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς
δη-

δημιουργίας, καὶ τὴν ὡς ἀπὸ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν διασπορὰν οἱ ἄνθρωποι, ἔλαβε καὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αὐξησίν τε τὸ Ἐμπόριον. Αἱ Ἰνδίαί, τόπος ἀρκετὰ ἐκτεταμένος, καὶ ἐν ταύτῳ εὐφορος διὰ τοὺς ποταμούς, καὶ τὸ πότισμα τῶν γαιῶν των, καὶ πλούσιος εἰς πολλὰ, καὶ παντοῖα προϊόντα, φαίνεται νὰ ἔδωκαν ἀρχὴν εἰς τὸ νὰ προσκαλοῦν τὰ γειτονεύοντα Ἔθνη, νὰ δίδουν ἐκεῖ τὰς θησαυρῆς των, ἢ νὰ λαμβάνουν πράγματα, ἢ ἀναγκαῖα, ἢ χρήσιμα διὰ τροφήν, καὶ τρυφῆν των, καθὼς ἀκολουθεῖ ἕως τὴν σήμερον.

Τὰ σωζόμενα ἀρχαιότερα Συγγράμματα μᾶς διδάσκουσιν, ὅτι καὶ αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι εἰς τὴν Ἀσίαν ἔλαβον τὴν ἀρχήν των, καὶ ὅτι ἐχρηάσθησαν πολλαὶ χιλιάδες ἐτῶν διὰ νὰ μετακομισθῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπε βέβαια ἐτελειοποιήθησαν αἱ δεύτεραι· ἀλλὰ μ' ὅλον τῆτο πολλαὶ ἀπὸ τὰς πρώτας, ὡς τὸ ὕφασμα τῶν Πανικῶν, καὶ τῶν Σαλικῶν ἀκόμι εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ Σίναν ἐργοχειρῶνται κατ' ἐξοχὴν, καὶ μετοχετεύουσιν ἐκεῖ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κόσμου τὸν χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, ὅπε καὶ ἐγκαταθάπτονται αὐτὰ τὰ περιπόθητα μέταλλα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ αὐξησης τῆς Ἐμπορίου ἔχει χρεῖαν ἀπὸ τὴν εὐκολίαν τῆς μετακομίσεως τῶν πραγματειῶν, καὶ ἡ Ναυτικὴ δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ εὑρεθῆ κατ' ἀρχαίς, ἠναγκάσθησαν οἱ ἄνθρωποι νὰ μεταχειρισθῶν τὰ ὑποζύγια ζῶα· καὶ ἡ προνοητικὴ φύσις ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὴν Ἀσίαν τὴν κάμηλον, ζῶον ἡμερον, ὑπομονητικόν, ἀχθφορόρον, καὶ ἐνταύτῳ ὀλιγοφάγον, καὶ μὲ τρόπον ἐξαισίον συμπεριφέρον καὶ τὸ νερόν τῆς ὀλίγης ἀνάγκης τε διὰ πολλὰς ἡμέ-

μέρας· ὥστε δικαίως ὀνομάζεται μεταφορικῶς παρὰ τῶν Ἀσιατικῶν πλοῖον τῆς Ξηρᾶς· διὰ τῆς τῆς ζῶς ἠμπορῶσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ διαβῶν τὰς Ξηρᾶς περὶ τὸν Εὐφράτην ἐρήμους, καὶ συνοδοιπορῶντες, νὰ πηγαινοέρχωνται εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ νὰ ἀποτελῶν τὸ Ἐμπορίον των ἕως τῆς Αἰγύπτου· καθὼς βεβαιούμεθα ἀπὸ τὴν ταλαιάν Γραφήν· (Γεν. Κεφ. λζ'.) ὅτι οἱ ἀγοράσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του ἦσαν Ἐμποροὶ, καὶ μετεκόμιζον διὰ τῶν καμήλων τὰς πραγματείας των.

Ἐρεθιζόμενοι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τοῦ κέρδους, καὶ συνερεθίζοντες καὶ ἄλλους συγγενεῖς, καὶ πατριώτας, ἢ καὶ ἀλλοδαπεῖς ἀντιζήλους των, ἐσύστησαν τὰς συνοδοιπορίας (καραβάνια), διὰ νὰ προφυλάττωνται εἰς τοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς ληστὰς, καὶ διώρισαν ἀναγκαίως κανόνας τινὰς τῆς συνοδοιπορικῆς ζωῆς των, πληρώνοντες καὶ τέλη εἰς τοὺς ἄρχοντας τῶν τύπων τῆς διαβάσεώς των διὰ τὴν τροφήν τῶν ζώωντων, καὶ διὰ τὴν φροντίδα τῆς διοικήσεως περὶ τῆς ἀσφαλείας των· τὰ ὅποια τέλη πωλούμενα εἰς Ἐπιστάτας, ἐσύστησαν κατὰ τὴν λέξιν τὰ Τελώνια.

Ὅτι δὲ ὁ τρόπος οὗτος τῆς διὰ Ξηρᾶς μετακομίσεως τῶν πραγματειῶν εἶναι κοπιαστικώτερος, πολυεξοδώτερος, καὶ κατὰ πάντα τρόπον δυσκολώτερος ἀπὸ τὸν διὰ θαλάσσης, εἶναι φανερώτατον. Διὰ τῆς ἀναγκαίως ἠμπορεῖ τινὰς νὰ στοχασθῆ, ὅτι ἡ Ναυτικὴ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Ἐμπορίου, καὶ ὅσον ἡ πρώτη τελειοποιεῖται, ἄλλο τόσον τὸ δεύτερον αὐξάνει, καὶ ὅπου ἐκείνη εὐρίσκεται εἰς ἕκτασιν, καὶ πολλαπλασιασμὸν, παρομοίως εἶναι ἐκτεταμένον καὶ μέγα τοῦτο· ὥστε τὴν πρὸ τῆς εὐρέσεως τῆς Ναυτι-

τικῆς ἠμποροῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν ἐποχὴν τῆς νηπιότητος τοῦ Ἐμπορίου.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ναυπηγία, καὶ ναυπλοία, εἰς τὰ ὅποια συνίσταται ἡ Ναυτική, εἶναι τέχναι πολλά συμπεπλεγμέναι, καὶ ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν ἐφεύρεσιν πολλῶν ἄλλων τεχνῶν διὰ νὰ βληθοῦν εἰς πρᾶξιν, ἔχρησθησαν πολλοὶ αἰῶνες διὰ νὰ ἐπινοηθοῦν, καὶ ἄλλοι τόσοι νὰ τελειοποιηθοῦν εἰς τὴν ἀκμὴν, τὴν ὁποίαν τώρα εὐρίσκονται. Ἀπὸ τὴν σχεδίαν, ἢ τὸ ἀπλῆν μονόξυλον, τὸ ὁποῖον κατεσκευάσεν ὁ πρῶτος ἀγροῖκος ἄνθρωπος διὰ νὰ διαβῆ τὸν πρὸ ποδῶν του ποταμὸν, καὶ νὰ κάμῃ τὸ κυνήγι του, ἕως τῆς κατασκευῆς νηὸς, καὶ πλοίου χωρητικοῦ πολλῶν ἐπιβατῶν, καὶ βαρέος φορτίου, εἶναι ἄπειρος ἡ διαφορὰ τῆς τέχνης, καὶ ἐπομένως χρειάζεται πολὺς καιρὸς, διὰ νὰ συνεθισθῆ ὁ ἄνθρωπος τὴν μεγάλην τόλμην, τοῦ νὰ ἐμπιστευθῆ τὸν ἑαυτόν του μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ νὰ διαβῆ ἀπὸ ἕνα εἰς ἄλλον αἰγιαλὸν, κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν ἀκαταστάτων ἀνέμων· ἀλλ' ὁ πολὺς καιρὸς, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἀγχίνοια, καὶ τολμηρότης τὸ κατώρθωσαν,

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Παλαιῶν μας Ἱστορικῶν ἡ πρώτη θαλασσοπλοία ἔγινεν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν, καὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν· διότι μὲ τὸ μέσον αὐτῶν συνεμπορεύονται τὰ τότε μόνα γνωστὰ τρία τῆς γῆς μέρη, Ἀσία, Ἀφρική, καὶ Εὐρώπη.

Ἡ Ἀραβία περιβρεχομένη κατὰ τὰς δύο πλευρὰς τῆς τριγωνοειδοῦς σχήματός της ἀπὸ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον (τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν) καὶ τὸν Περσικὸν, ἔχουσα ἔμπροσθέν της τὸν Ὠκεανὸν, καὶ γειτονεύουσα μὲ τὰς Ἰνδίας, καὶ χωριζομένη διὰ
τῆς

τῆς μακρᾶς, καὶ ἀμμώδους ἐρήμου ἀπὸ τὴν συνεχόμενῃν αὐτῇ Ἀσίαν, ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῆ τὴν θαλασσοπλοΐαν· ἀλλ' ἡ εὐκαρπία τῆς εὐδαίμονος γῆς ἐκείνης δίδουσα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς τὰ ἀναγκαῖα, δέν τοὺς ἠνάγκαζε νὰ θαλασσοκινδυνεύσουν μακρὰν τῶν αἰγιαλῶν τῶν· ἢ καὶ ἀντὸ ἔκαμαν, εἶναι ἀγνωστον εἰς ἡμᾶς, καθὼς καὶ ἡ παλαιὰ Ἱστορία ἐκείνου τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Αἴγυπτος πρὸ τῆς κυριεύσεώς της ἀπὸ τὰ Μακεδονικὰ ὄπλα, εὐχαριστουμένη εἰς τὰ προϊόντα τῆς εὐφόρου τόπου της, ὄχι μόνον δέν ἐφρόντισε διὰ τὴν Ναυτικὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ παράλογον δεισιδαιμονίαν τὴν ἐβδελύττετο, νομίζουσα ἀτίμους ὄσας ἤθελον διαπλεύσῃ τὴν θάλασσαν, καὶ ὀχυρώνουσα τὰ παράλιά της, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἐπιδρομαὶς τῶν πειρατῶν· καὶ ἀν' ἀληθειᾶ, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Σέσωρις νικώμενος ἀπὸ τὴν κενοδοξίαν, καὶ νικήσας τὴν δεισιδαιμονικὴν ἀποστροφὴν τῆς Ἐθνους του εἰς τὸ νὰ θαλασσοπλεύσῃ, κατισκέυασε στόλον μέγαν εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, καὶ διέπλευσαν ἕως τῶν Ἰνδιῶν, καθὼς καὶ τὸ, ὅτι ἐξεστράτευεν ἕως ἐκεῖ, μὲ τὰ πολυάριθμά τε στρατεύματα διὰ ξηρᾶς· μὲ ὅλον τοῦτο οἱ Αἰγύπτιοι δέν πρέπει νὰ ὀνομασθῶν ἐφευρεταὶ τῆς Ναυτικῆς, ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ καταπορθητοῦ τούτου, πάλιν οἱ Αἰγύπτιοι εὐχαριστήθησαν εἰς τὰ ὄρια τῆς γῆς τῶν, καὶ κατεφρόνησαν τὸ πλεύσιμον τῆς θαλάσσης, καθὼς πρὸ αὐτῶν οἱ Ἰνδοὶ, οἱ Πέρσαι, οἱ Σῖναι, καὶ ὅσα ἄλλα Ἐθνη εἶχον ἀρκετὴν γῆν νὰ κατοικήσουν, καὶ τόπον εὐκαρπον νὰ ἔχουν ἀναγκαῖα προϊόντα.

Οἱ Φοίνικες, οἱ ὁποῖοι καὶ Τύριοι διὰ τὴν Μητρόπολιν τῶν Τύρον ἐπονομαζόνται, ἐπέχουσι τὸν πρῶ-

τον τύπον μεταξύ τῶν ἀρχαίων Ἐθνῶν εἰς τὴν Ναυτικήν, καὶ τὸ Ἐμπόριον· διότι κατοικῶντες γῆν ἄκαρπον, μὲ ὀλίγην ἔκτασιν, ἀλλὰ μὲ καλοὺς καὶ πολλοὺς λιμένας, ἠναγκάσθησαν νὰ θαλασσοπλεύσῃ, καὶ ἐναγκαλιζόμενοι τὸ Ἐμπόριον, ἔφθασαν εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν δόξης, πλούτου, καὶ προκοπῆς. Εἰς αὐτοὺς χρεωστοῦσιν οἱ Ἕλληνας, ἢ μετ' αὐτοὺς ὅλη ἢ νῦν φωτισμένη Εὐρώπη, τὴν ἐφεύρεσιν τῶν γραμματέων, τὸ πρῶτον καὶ ἀναγκαῖον ὄργανον κάθαρσε προκοπῆς, καὶ χωρὶς τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ γένη εἶναι βάρβαρα· καὶ ἀπεκατέστησαν ταύτην τὴν ἄκαρπον, καὶ μικρὰν πατρίδα των πλουσιωτάτην, καὶ πολυανθρωποτάτην· ἐπειδὴ προβλέποντες καλὴν ξυλικὴν ἀπὸ τὸν εὐκεδρον Λίβανον, καὶ τὰλλα πλησιύχωρα βουναί, σκεπάζοντες τὴν θάλασσαν μὲ μεγάλους ἐμπορικοὺς σόλους, καὶ διαπλέοντες ὅλους τοὺς αἰγιαλὸς τῆς Μεσογείας, καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἐπεσώρευον εἰς τὴν πατρίδα των πλοῦτον πολὺν, καὶ ἀλλοδαπεῖς ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντας νὰ πολιτογραφηθοῦν εἰς τοιοῦτο πλούσιον ἔθνος, ἢ νὰ πλουτήσωσιν· ὥστε διὰ τὸ στενόχωρον τοῦ τόπου, καὶ διὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ Ἐμπορίου των ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν πολλὰς ἀποικίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπισημοτέρα ἐχρημάτισεν ἡ Καρθαγένη, ἡ Καρχηδών.

Ἐὰν μόνοι οἱ Ἐθνικοὶ ἢ μακρυνοὶ Ἱστορικοὶ μᾶς ἤθελον διηγῆσθαι τὸν ἄκρον βαθμὸν τῆς δόξης, δυνάμεως ἢ πλῆτε τῆς Τύρας, καὶ εἰάν τοιαῦτα παραδείγματα δὲν ἤθέλαμεν ἔχει ὑπὸ τὸς ὀφθαλμοὺς μας εἰς διαφόρους νεωτέρας Ἐμπορικὰς Δημοκρατίας τῆς Εὐρώπης, βέβαια ἤθελαμεν ἀμφιβάλλει· ἀλλὰ καὶ ταῦτα, καὶ ὁ Προφήτης Ἰεζεκιὴλ μάρτυς ἀξιόπισ-

τος καὶ ὡς Προφήτης, καὶ ὡς γείτων τῆς πόλεως ταύτης, μάς πληροφοροῦσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν.

„ Ἡ Τύρος (λέγει ὁ Προφήτης οὗτος) εἶναι ναῦς
 „ ὑπερήφανος κατεσκευασμένη ἀπὸ τὰ τίμια ξύλα
 „ δρυὸς τῆ Σανίρ. Ταῖ δένδρα τῆ Λιβάνου τῆ δί-
 „ δουσι τὰ κατάρτια, καὶ οἱ δρυμοὶ τῆς Βασάν τὰ
 „ κωπία· μέ τοὺς ἐλεφαντόδοντας τῆς Ἰνδίας συν-
 „ θέτονται τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν της, καὶ
 „ ἀπὸ λινάρι τῆς Αἰγύπτου ὑφαίνονται ποικιλόχροα
 „ τὰ πανία της. Τακύνθινος καὶ πορφυρὰ εἶναι ἡ ση-
 „ μαία της. Οἱ κυβερνήται, στρατιῶται, καὶ ναῦ-
 „ ται, οἱ κυβερνοῦντες τὴν Θαυμασίαν ταύτην ναῦν,
 „ ἐκλέγονται μετὰ τῶν ἐνδόξων· διότι οἱ κάτοικοι
 „ τῆς Σιδόνης, καὶ τῆς Ἀραῖδ εἶναι κωπηλάται της·
 „ οἱ Πέρσαι, Λυδοὶ, καὶ Λίβυες, εἶναι στρατιῶταί
 „ της· καὶ κυβερνήταί της εἶναι οἱ σοφώτεροι, καὶ
 „ ἀξιώτεροι πολῖται αὐτῆς τῆς ἰδίας Τύρος“. Καὶ
 „ πάλιν κατωτέρω ὁ ἴδιος Προφήτης ἱστορικώτερον λέ-
 „ γει, ὅτι ὅλης τῆς Οἰκισμένης οἱ Ἐμποροὶ, καὶ αἱ
 „ πραγματεῖαι, συναθροισόμενοι εἰς τὴν Τύρον, ἀπεδεί-
 „ κνύουν ὑποτελῆ μᾶλλον εἰς αὐτὴν, ἢ συμμαχικά, καὶ
 „ φίλα τὰ λοιπὰ Ἔθνη. Καὶ κατὰ τὸν μεγαλοφωνό-
 „ τατον Ἡσαΐαν ἡ Τύρος ἦτον Πόλις κοινὴ ὅλων τῶν
 „ Ἐθνῶν, καὶ κέντρον σχεδὸν ὅλου τοῦ Ἐμπορίου,
 „ καὶ εἰς ἓνα λόγον, ἡ Βασίλισσα τῶν Πόλεων, ἔ-
 „ χουσα Ἡγεμόνας Ἐμπόρους, καὶ τοὺς ἐνδοξοτέρους
 „ τῆς γῆς πραγματευτάς.

Οἱ Τύριοι πρῶτοι γνωρίζοντες τὸ μέγα ὄφελος τῆ
 Ἐμπορίας ἔπλευσαν διὰ θαλάσσης εἰς τὰς Ἰνδίας, κυ-
 ριεύσαντες κατὰ τῶν Ἰδουμαίων μερικὸς λιμένας
 τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ναυπηγήσαντες, καὶ ἀπο-
 πλεύσαντες εὐτυχῶς ἐκεῖθεν, καὶ ἐπειδὴ ἡ διὰ ξη-

ραῖς μετακόμισις τῶν πραγματειῶν ἀπὸ τῆς λιμένας τούτους εἰς τὴν Τύρον ἦτον καὶ πολυέξοδος, καὶ κοπιαστικὴ, ἀπέκτησαν εἰς τὴν Μεσόγειον τὰ Ῥηνοκούλουρα, ὅπου τὸ διὰ ξηρᾶς διάστημα ἦτον ὀλίγον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν διὰ θαλάσσης μετεβίβαζον τὰς πραγματείας εἰς τὴν πατρίδατων, καὶ ἐντεῦθεν τὰς διεμέριζον μὲ μεγάλα κέρδη τῶν εἰς τὴν Οἰκουμένην.

Ἡ εὐτυχία τῶν Φοινίκων διήγειρεν εἰς ἀμίλλαν τὸ ἔθνος τῶν Ἑβραίων, τὸ ὁποῖον ὅταν κατέτρόπωσε τῆς πλησιοχώρους ἀλλοφύλους ἐχθρούς του ἐπὶ τῆς Βασιλείας τῆ Προφητάνακτος Δαβὶδ, καὶ ἠτύχασεν εὐτυχῶς ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Σολομῶντος, δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἰδῆ μὲ ἀδιάφορον ὄμμα τοὺς Φοινίκας εὐδοκιμοῦντας εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Παλαιστίνης, καὶ νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸ Ἐμπόριον τὴν πηγὴν τῶν ἀγαθῶν τῆς Τύρου. Ἐξουσιάσαντες λοιπὸν ἐπὶ τῆς γῆς Ἐδωμαίων τοὺς λιμένας Ἐλαῖθ, καὶ Ἐσιογκαβέρ ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀπέκτησαν διὰ φῆς φιλίας τοῦ Ἰράμ Βασιλέως τῆς Τύρου ἐπίσημον στόλον, ὁ ὁποῖος κυβερνώμενος ἀπὸ τοὺς Φοινίκας, καὶ ἀποπλεύσας εἰς Θαρσεῖς, καὶ τὴν μεταλλοφόρον Ὀφεῖρ, ἔφερεν εἰς τοὺς ῥηθέντας Βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων μεγάλας ποσότητας χρυσοῦ, καὶ ἀργυρίου, ἀρωμάτων, καὶ ἄλλων πολυτίμων πραγματειῶν· μετὰ δὲ τὸν Σολομῶντα διαιρεθεῖσα ἡ Βασιλεία τῶν Ἑβραίων, καὶ ἀδυνατήσασα διὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῶν γειτονεούντων αὐτοῖς ἀλλοφύλων, ἐστερήθη τὴν ναυπλοΐαν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ τοῦ Ἐμπορίου.

Ναβουχοδονόσορ ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαβυλώνης κα-
τακυριεύσας τὴν Συρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην, καὶ

αἰχμαλωτίσας τὸν Ἑβραϊκὸν λαόν, ἐπέπεσεν εἰς τὴν παλαιὰν Τύρον μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις, καὶ μετὰ ἰγ' ἐτῶν πολιορκίαν, τὴν κατέσκαψε, κατὰ τὴν Προφητείαν τοῦ Ἰεζεκιήλ· ἀλλ' οἱ Τύριοι ὠφελούμενοι ἀπὸ τὸν στόλου των, διέσωσαν ἑαυτὰς, καὶ τὰ ὑπάρχοντα, καὶ τὰς ἀποθήκας των εἰς τὸ πλησιόχωρον Νησίον, ὅπου ἀνεγείραντες τὴν νέαν Τύρον, ἤυξησαν τὸ Ἐμπόριον, τὴν δόξαν, καὶ τὸν πλοῦτόν των ἕως τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, παρὰ τοῦ ὁποίου καταπορθηθέντες, ἔχασαν διὰ πάντα, ἢ πατρίδα, καὶ Ἐμπόριον· τὸ ὁποῖον διὰ τοὺς μεγάλους σκοποὺς τοῦ Ἡρώος ἐκείνης μετηνέχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καθὼς θέλομεν διηγηθῆ κατωτέρω.

Ἡ Καρχηδὼν, ὡς ἀποικία τῶν Τυρίων γνωρίζουσα καλῶς τὸ Ἐμπόριον, καὶ τὰ κέρδη, καὶ εὐκαιροῦσα διὰ τὰς ἐπιδρομὰς καὶ ταραχὰς τῆς Μητροπόλεώς της, ὡς εἴρηται, ἐγένεωσεν τὴν θάλασσαν μὲ πλοῖά της, καὶ περιπλέουσα ὄλους τοὺς αἰγιαλὸς τῆς Μεσογείου θαλάσσης, διεπέρασεν καὶ τὸν πορθμὸν τῶν Γαδεύρων, καὶ ὑπεδέλωσεν τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν· ὥστε πολλοὶ δοξάζουσιν ὅτι ἐγνώρισεν καὶ αὐτὴν τὴν Ἀμερικὴν, τῆς ὁποίας ἡ μετὰ τοσούτους αἰῶνας ἀναγνώρισις ἔδωκεν ἀθάνατον δόξαν εἰς τὸν Κολόμβον, καὶ ἀπείρους θησαυροὺς εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Ἀλλ' ἐπισωρεύσασα ἡ Καρχηδὼν τὸν πλοῦτον ὄλων τῶν Ἑθνῶν εἰς τοὺς κόλπους της, ἢ καταμετροῦσα ἑπτακοσίας περίπου χιλιάδας κατοίκων εἰς μόνην τὴν πόλιν της, ἐφαντάσθη τὴν Οἰκουμενικὴν Μοναρχίαν, ἀντιπαραταχθεῖσα εἰς τὴν Ῥώμην, τὴν ὁποίαν ἔκαμε νὰ τρομάξῃ διὰ τῶ περιφήμους στρατηγοῦ της Ἀνίβα· ἐξάπλωσεν τὴν ἐξουσίαν της εἰς τὴν Σαρδηνίαν, Σικελίαν, Ἰσπανίαν, καὶ τὴν ἰδίαν Ἰ-

ταλίαν, ἐπιστηριζομένη εἰς μόνον τὸ μέγα τῆς Ἐμπορίου, ἕως οὗ τέλος πάντων μετὰ πεντηκονταετῆ πόλεμον, ἠφανίσθη κατακράτος ἀπὸ τοὺς καταπορθηταῖς Ῥωμαίους.

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, καὶ διὰ τοὺς μεγάλους θριάμβους του, καὶ διὰ τὴν μεγάλην του φιλοτιμίαν εἰς τὸ νὰ μεγαλώσῃ τὸ Ἐμπόριον εἰς τὴν εὐρυχωροτάτην του Ἐπικράτειαν, ὑπερασπιζόμενος αὐτὸ μὲ ὄλην του τὴν βασιλικὴν πρόνοιαν, καὶ προστασίαν, ἠρπάγη πολλὰ νέος ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἰδῇ τὰς καρπὺς τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν τῶ σκοπῶν. Ὁ περίπλους τοῦ στόλου του εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, ἡ ἀκριβὴς ἔρευνα τῶν λιμένων, καὶ αἰγιαλῶν, ἡ ἀνέγερσις πολλῶν παραλίων ἐμπορικῶν πόλεων, καὶ μάλιστα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξανδρείας, ἀποδεικνύσιν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἦρωσ μαθητῆς τοῦ Ἀριστοτέλους εἶχε μεγίστην ἐπιθυμίαν νὰ εὐτυχίσῃ τοὺς ὑπηκόους του μὲ τὸ Ἐμπόριον.

Πτολεμαῖοι οἱ διάδοχοι τοῦ Ἠρώος ἐκεῖνος εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Αἰγύπτου, καὶ μιμηταὶ εἰς τὰς Ἐμπορικούς του σκοπὸς, προστατεύσαντες τὸ Ἐμπόριον, ἀπέδειξαν τὴν Ἀλεξανδρείαν ἐμπορικωτάτην, καὶ ἐπομένως πλουσιωτάτην, πολυανθρωποτάτην, καὶ σοφωτάτην, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρχαιοτέραν, ἢ καὶ σύγχρονον αὐτῆς. Ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρικὴ, ἡ Εὐρώπη τὴν ἐγνώριζαν κέντρον τῶ Ἐμπορίου των. Ἡ εὐστοχωτάτη τοποθεσία τῆς τὴν ἔκαμνε νὰ ἀπαντῆ τὰς θησαυρὸς τῆς Οἰκουμένης διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διὰ τοῦ Νείλου, καὶ διὰ τοῦ Ἀρχιπελάγους. Ὁ εὐρυχωρότατος λιμὴν τῆς ἦτον πάντοτε σκεπασμένος ἀπὸ τὰ εἰσπλέοντα, καὶ ἀποπλέοντα κάραβια· καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς ἦσαν τὸ μονοπώλειον

τοῦ παγκοσμίου Ἐμπορίου. Εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο περίπου αἰώνων τῆς διαρκείας τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Μακεδόνων Βασιλέων, ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς Οἰκουμένης ἐπεσωρεύθησαν ἐκεῖ ὥστε μὲ ὅλην τὴν μετριότητα τῶν Πτολεμαίων εἰς τὰς φορολογίας, μόνον τὸ τελῶριον τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπέδιδεν ἑτησίως 30. μυριάδια γρόσια, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆ πολλοῦ πλούτου τῆς μόνης ἢ Αἰγυπτos ἀντεπολέμησε περί τὰ ἑκατὸν ἔτη μετὰς κοσμοκράτορας Ῥωμαίους, ἀλλὰ τέλος πάντων ἐνικήθη ἀπὸ τοιοῦτες ἀκαταπολεμήτους ἔχθρους.

Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, νικῶντες καὶ λεηλατῶντες ἕως τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης τὴν Οἰκουμένην, καὶ πλουτοῦντες διὰ τῶν πολεμικῶν ἀρπαγῶν, ὄχι μόνον δὲν μετεχειρίζοντο τὸ Ἐμπόριον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐβδελύσσοντο. Ἐκτοτε ὅμως μεταβληθέντες συγχρόνως εἰς Μοναρχικὴν διοίκησιν, καὶ μὴ εὐρίσκοντες Ἐθνη νὰ γυμνώσωσι, καὶ ἔχοντες ἀνάγκην νὰ ἐξοδεύωσι μεγάλους θησαυροὺς, διὰ νὰ φυλάξουν τὴν ἐκτεταμένην Ἐπικράτειάν των, ἠναγκάσθησαν νὰ προστατεύσουν τὸ Ἐμπόριον. Αὐγυστος λοιπὸν ὁ Καῖσαρ, ὑποτάξας τὴν Αἰγυπτos, τὴν ἀπεκατέστησε Ῥωμαϊκὴν Ἐπαρχίαν, καὶ τὴν διέταξεν εἰς τὴν ἀμεσον Αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν, προνοῶν διὰ τῆ προβλεπτικῆς χαρακτῆρός τε, πόσον ἀναγκαία, καὶ πόσον οὐσιωδῶς μεγάλη ἦτον αὐτὴ ἡ ἐμπορικωτάτη Ἐπαρχία εἰς τὴν εὐρυχωροτάτην Ῥωμαϊκὴν Ἐπικράτειαν.

Ἡ Αἰγυπτos ὑπὸ τῆς Ῥωμαίας Αὐτοκράτορας ἀντι νὰ ἐλαττώσῃ, ἠύξησεν ἀκόμη τὸ Ἐμπόριόν της, ἢ ἡ Ἀλεξανδρεία, Μητρόπολις τῆς Αἰγύπτos, ἦτον μεγίστη τροφὸς, καὶ ἀναγκαιοτάτη διὰ τὰ ἐμπορικὰ της προϊόντα εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς γνωστῆς Οἰ-

κουμένης. Διότι ἡ Ῥώμη βασιλεύσα τῆς μεγαλητέρας Αὐτοκρατορίας, ἀφ' ὅσας ποτὲ συνεστήθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ κατοικημένη ἀπὸ πολίτας ἐνασχολημένους μόνον εἰς τὸ νὰ εὕρην τρόπους νὰ ἐξοδεύσουν τοὺς ἀπείρους θησαυροὺς συναχθέντας ἀπὸ τὰς ἀνδρείας, ἢ κοσμοληλάτας προγόνους των, εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐπινοῇ νέας τρυφάς, καὶ νὰ ἀγοράζῃ ὅ, τι σπάνιον, ἐκλεκτὸν, καὶ ἀκριβὸν εὕρισκετο εἰς τὰ ἀπώτερα τῆς γῆς μέρη. Καὶ ἐπειδὴ ὅλα αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὰ ἀγοράζῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, οἱ Αἰγύπτιοι διὰ τὴν φυσικὴν ἐπιθυμίαν τῆς πλούτου, ἐσπένδασαν τόσον εἰς τὸ νὰ αὐξήσουν τὸ Ἐμπόριόν των μὲ τὰς Ἰνδίας, καὶ τὰ λοιπὰ ἀρωματοφόρα, καὶ ἐργοχειροῦντα μέρη, ὥστε ἀπίστευτον ἦθελεν ἦναι τὸ μέγεθος τοῦ Ἐμπορίου, τέττα, ἀν δέν μας ἐβεβαιῶτο ἀπὸ τοὺς ἀξιοπιστοτέρους Ἱστορικοὺς, καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ μ' ὅλον τῆτο δέν ἐξήρκει ἡ Αἴγυπτος εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀσωτίαν, ἀν δέν συνέτρεχε καὶ ἄλλος δρόμος Ἐμπορίου μὲ τὰ Ἀνατολικά μέρη.

Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀπὸ καιρὸς ἀμνημονεύτους εὕρισκετο κοινωνία μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Μεσοποταμίας, καὶ τῶν τῆς Συρίας, καὶ Παλαιστίνης, πλησιαζόντων εἰς τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν. Ἡ μετοίκησις τῆς Ἀβραάμ ἀπὸ τὴν ἐν Μεσοποταμίᾳ Οὐρ, καὶ τῶν Χαλδαίων διὰ τὴν Συχέμ τῆς Χαναanaίας, μᾶς τὸ ἀποδεικνύει. Μεταξὺ τῶν εἰρημένων τόπων εἶναι ἔρημος ἀμμώδης, ἀνυδρος, καὶ ἐκτεταμένη, ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς εὕρισκεται τόπος ἔνυδρος, μὲ ὀλίγην ἔκτασιν, ὅπως ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰσραηλίας Σολομών, φιλοτιμύμενος διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἔθνος τῆς Ἐμπορίου, ὡς προείπομεν, ἐκ-